

Visionsplan
**KITTELFJÄLL
I EUROPA**

HÖSTEN '07

I. Sammanfattning

Visionsplan "Kittelfjäll i Europa" är ett underlag för kommunens olika planprocesser samt ett marknadsföringsdokument för Kittelfjäll.

Planen sammanfattar lokalbefolkningens och det lokala näringslivets önskan gällande utveckling inom fyra olika områden och de är: boende; infrastruktur och service; aktiviteter och äventyr samt förening för samarbete och utveckling.

Boende i form av stugor, hotell, lägenheter och äldreboende behöver utvecklas. Bebyggelsen anpassas till naturen och orörd mark lämnas mellan etableringsområden. Sträva efter att behålla slätterängar och värna om det genuina samt att skapa ett utökat strandskydd längs Vojmån.

Infrastrukturen i byn förbättras genom: utbyggnad av gång-, cykel- och skidvägar; förbättrade skoterleder; upprustning av cykel- och vandringsleder samt raststugor. Hastigheten på Sagavägen sänkts till 50 km/tim genom Henriksfjäll och Kittelfjäll.

Förskola och skola öppnas i Kittelfjäll i närheten till

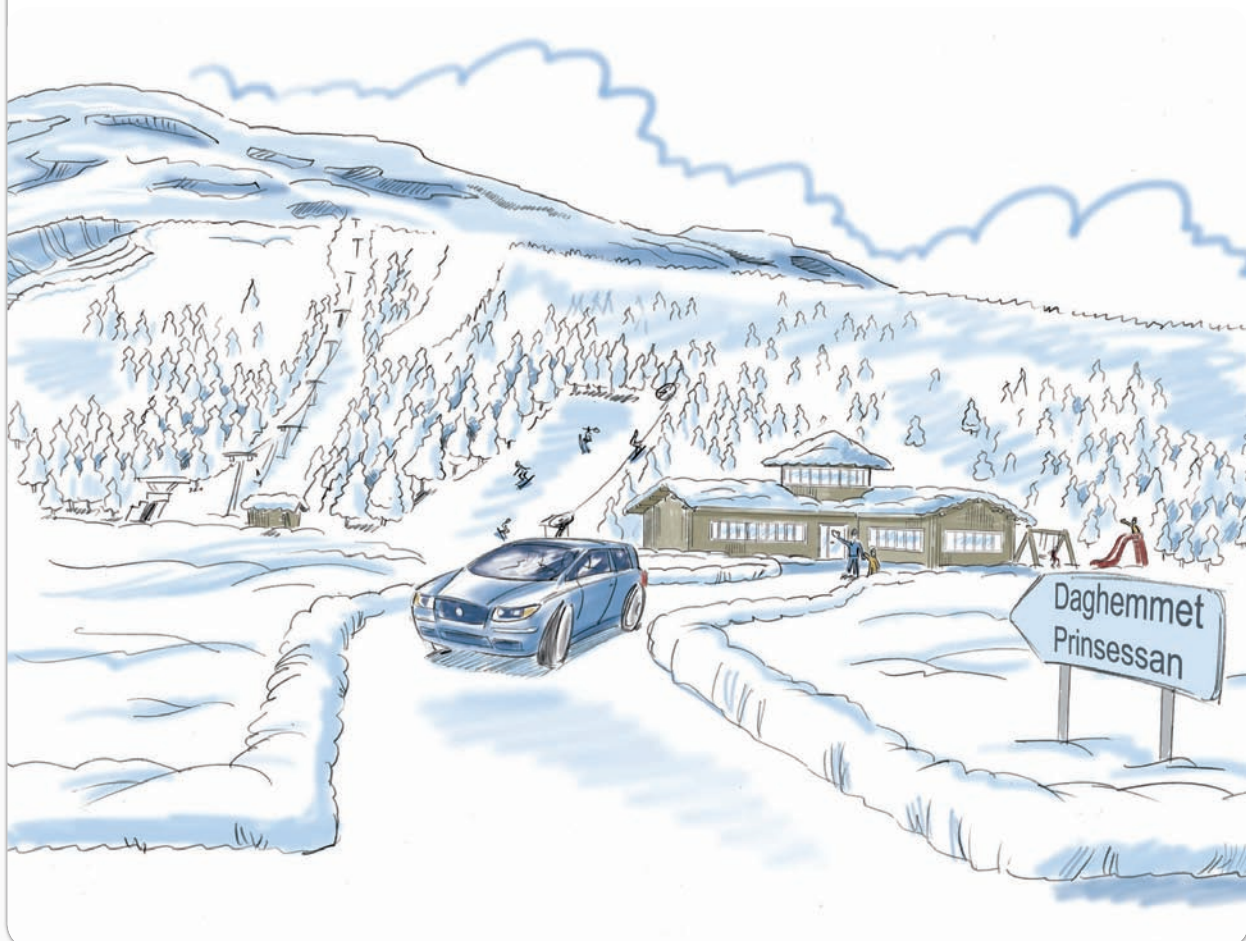
det servicecenter som skall anläggas med turistbyrå, bokningscentral, läkarstation, buss- och taxistation, bankomat, post, bibliotek, mataffär, sport- och klädesaffär, café, systembolag etc.

I anslutning till servicecentret uppförs ett sportcenter med bland annat simhall, spa, gym och bowling. Kursverksamhet skapas det även utrymme för.

Restauranger med god och varierad mat i olika prisnivåer etableras.

Aktivitetsutbudet utökas för att i större omfattning omfatta sommar och höstaktiviteter. Under vintertid finns ett stort utbud som idag nyttjas av turisterna. Under sommaren utvecklas aktiviteter för cykling, vandring, jakt och fiske, sportklättring, skärmflyg etc. På hösten är jakt och fiske intressant men även svamp- och bärplockning är möjligt. Aktiviteter kring samekulturen utvecklas.

En förening för samarbete och utveckling inrättas. Tillsammans arbetas för att göra Kittelfjäll känt som det naturliga valet av semesterort.

2. Inledning

2.1 Bakgrund

I samband med att Torben Sperling och Niels K Therkelsen förvärvade mark i Kittelfjäll med intentionen att exploatera och sälja tomter/hus kontaktades Vilhelmina kommun för planfrågorna.

För att kunna planera och genomföra den tänkta exploateringen krävs både en fördjupad översiktsplan och flera detaljplaner.

Under ett möte visade sig Vilhelmina kommun positiv till en utveckling av byn och gemensamt beslutades att en visionsplan för Kittelfjäll baserad på lokalbefolkningens och det lokala näringslivets önskan skulle arbetas fram.

Denna visionsplan skall fungera som ett underlag till den fördjupade översiktsplan som kommunen ansvarar för att ta fram. Den är även tänkt att fungera som ett stöd för marknadsföring av Kittelfjäll. Visionsplanen skall finnas tillgänglig på kommunhuset i Vilhelmina, flygplatser som ansluter till Vilhelmina, Länsstyrelsen etc.

2.2 Avgränsning

Geografiskt omfattar visionsplanen området från Lebnos Hotell Granen i öst-västlig riktning, samt från Vojmån upp

till kronans mark i nord-sydlig riktning. Det är samma begränsning som gäller för den fördjupade översiktsplanen.

Visionsplanen hanterar frågeställningar kring; Bostäder, Infrastruktur och Service, Aktiviteter och Äventyr samt Förening för samverkan och utveckling.

2.3 Syfte och process

Visionsplanen har flera syften. Ett syfte är att i ett tidigt skede engagera lokalbefolkning och det lokala näringslivet i planprocessen på ett mer omfattande sätt än vad som finns möjligheter till i arbetet med den fördjupade översiktsplanen.

Visionsplanen skall redovisa vilka befintliga idéer och framtidsvisioner som finns för Kittelfjäll. Resultatet skall sedan så långt som möjligt inarbetas och tillåtas/möjliggöras i den fördjupade översiktsplanen.

Arbetet har bedrivits genom ett antal arbetsseminarier där de deltagande bofasta och näringsidkarna har skissat fram bilder över den framtida visionen.

Slutligen har visionsplanen sammanställs och de medverkande har fått möjlighet att signera planen som de varit med om att arbeta fram.

3. Kittelfjäll idag

Kittelfjäll och Henriksfjäll har idag tillsammans 88 fast boende fördelade på 42 hushåll. I samma område cirka 240 fritidshus.

Näringslivet arbetar främst inom turism och det finns hotellkapacitet för cirka 400-500 personer. Det finns tre restauranger med ungefär samma inriktning och kostnadsläge.

Det finns en affär som säljer mat, bränsle samt agerar ombud för post, apotek och systembolag.

Vägsystemet är enkelt med Sagavägen (70 km/h) som går rakt genom byn. Övriga vägar är så kallade stickvägar från denna för att angöra möjliga angöring till befintliga fastigheter. Inga parallellvägar existerar.

Turistsäsongen varar huvudsakligen från januari till april och det är skid- och skoteråkning som lockar turisterna till Kittelfjäll. Under hösten förekommer också jaktturism men i relativt liten omfattning.

Närmsta barn- och äldreomsorg finns i Dikanäs som

ligger cirka 2,5 mil från Kittelfjäll.

Det finns 4 släpliftar som servar skidåkarna. Nedfarterna är många. De pistade är dock i minoritet.

Skoterleder finns men de används inte alltid. Det finns tre uthyrare av skotrar.

Det finns två olika företag som bedriver helikopterskidåkning i Kittelfjäll. De använder två olika landningsplatser.

Kittelfjäll ligger inom Vilhelmina Norra Samebys betesområde. Sameby består av 64 medlemmar och 20 rennäringsföretag av varierande storlek. Medlemmarna är bosatta i Kittelfjäll samt byarna runt omkring främst från mars-april till december. Fjällområdena kring Kittelfjäll tillhör samebyns året- runt marker och använd främst under vår, sommar och höst. Inom samebyns område strövar och flyttas renarna mellan olika betesmarker. Betesområdena har olika egenskaper som gör dem betydelsefulla för renskötseln vid olika tider på året.

4. Visionen

4.1 Arbetstillfällena

Vad är din vision av ett framtida Kittelfjäll?

Den frågan ställdes till deltagarna på arbetsseminarierna. Svaren varierade mellan utformning av boende, vägar, skidåkning etc. Ett svar var även "sysselsättning året runt", vilket torde vara en av grunderna för att byns överlevnad.

Idag finns det åtta heltidstjänster i Kittelfjäll. Övriga arbetstillfällena är väldigt säsongsbetonade. Dessa är cirka 60 stycken. Detta i samband med att det pågår en generationsväxling i byn gör att det finns ett stort önskemål om en utökad arbetsmarknad och en jämnare fördelning av arbetstillfällena över året.

Huvuddelen av turismen utgörs av utförs- och skoteråkare som besöker Kittelfjäll från januari till april. I övrigt finns det ett mindre antal turistnätter under hösten då jakten pågår som mest intensivt. För att skapa fler och mindre säsongsbetonade arbetstillfällena krävs således andra aktiviteter/äventyr för att attrahera turister under andra perioder av året. Alternativt skall någon annan form av verksamhet som ej är kopplad till turismen utvecklas i byn.

4.2 Boende

Under högsäsongen är det skriande behov av boende till alla gäster och säsongarbetare. Boende i form av hotell, stugor, lägenheter krävs för att kunna tillgodose turisterna.

För de äldre i byn finns det behov av ett äldreboende. Idag tvingas de som ej längre kan klara sig på egen hand att lämna Kittelfjäll och flytta till Dikanäs.

När det gäller utformningen av tillkommande bostäder finns det ett antal punkter att beakta:

- Bebyggelse skall anpassas till naturen. Minsta möjliga ingrepp för exploateringen.
- Värna om det genuina.
- Behålla naturområden mellan etableringsområden.
- Varsam exploatering. Bygga i etapper och utvärdera innan vidare exploatering sker.
- Områdesbestämmelser kopplas till översiktsplanen som närmare beskriver krav gällande utformning av hus och infrastruktur i övrigt.
- Begränsa exploatering av höga byggnader. Skall anpassas till naturen.
- Exploatering av bostäder inom område för skidåkning sker med anpassning till nedfarter.
- Utökat strandskydd längs Vojmån för att säkra utrymme för friluftsliv. Anpassas till naturen. Samtidigt för turism skapas i anslutning till Vojmån.

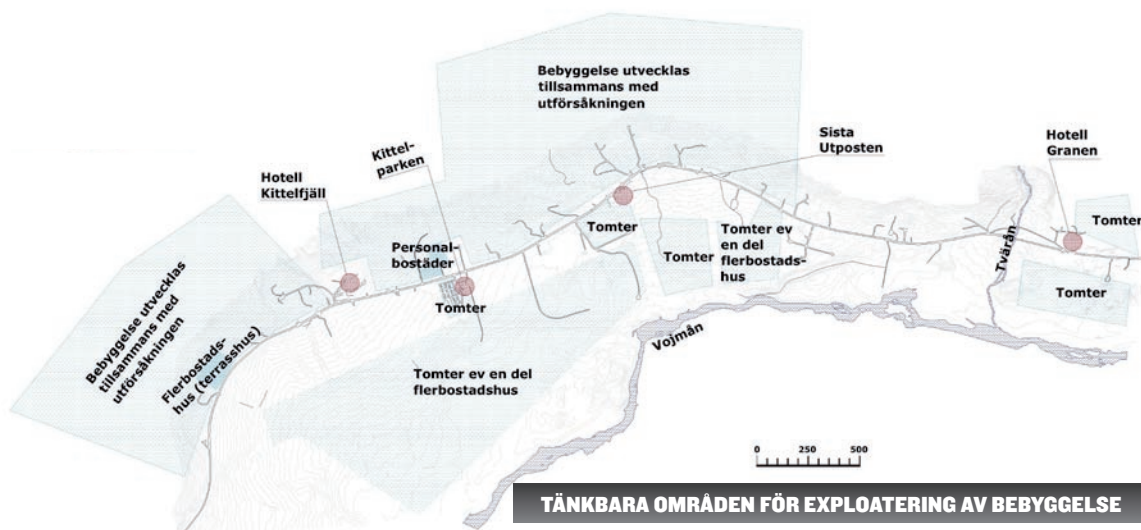
4.3 Infrastruktur / Service

4.3.1 Vägtrafik

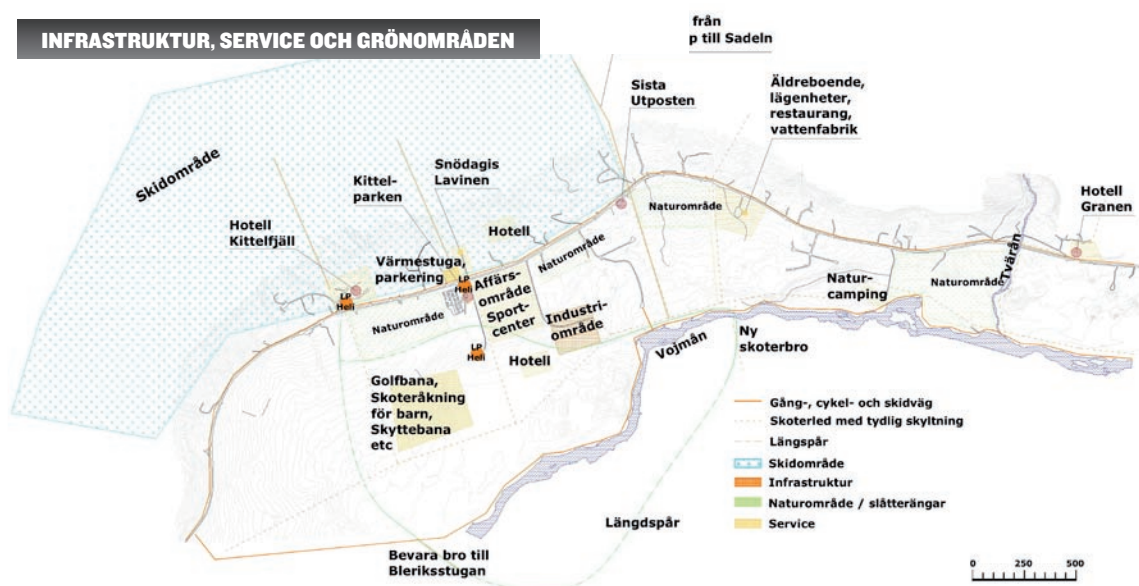
4.3.1.1 Biltrafik

Hastigheten på Sagavägen sänkts till 50 km/tim genom Kittelfjäll och Henriksfjäll. Gällande eventuella parallellvägar finns det olika uppfattningar. En del önskar det och andra vill behålla den nuvarande strukturen med tvärvägar till Sagavägen.

Påstigningsplatser för busstrafikanter anordnas längs

INFRASTRUKTUR, SERVICE OCH GRÖNOMRÅDEN

Sagavägen. Bussparkering anordnas vid servicecentret.

Det är brist på parkeringar. Nya områden krävs i anslutning till liftarna.

4.3.1.2 Gång-, cykel- och skidvägar

GCS-väg byggs på bergssidan av Sagavägen med en hylla närmast berget som kan användas av skidåkare för att ta sig till närmsta lift. GCS-vägen skall ligga skild från Sagavägen så att snöröjning kan ske på ett bra sätt.

Nedanför Sagavägen anläggs GCS-vägar som en länk mellan eventuella parallellvägar och T-vägar som utformats med trottoar för GCS-trafik.

Gående och cyklister
Denna del plogas

Skidåkare

4.3.2 Skoterleder

Information gällande regler för skoteråkning anslås vid naturliga samlingspunkter. Skoteruthyrare informerar om reglerna innan uthyrning sker.

Leder märks ut tydligt. Anvisningar vid korsande leder. STOP-skyltar vid korsning med bilvägar, GCS-vägar etc.

Ledavgift tas ut för finansiering av underhåll av leder.

4.3.3 Cykel- och vandringsleder

Befintliga leder och stugor rustas och underhålls årligen.

Nya stugor sätts upp vid Saxensjön och Rissjön. Ny led mellan Bergsjön och Saxensjön skapas. Nya broar över Vojmån byggs.

Det befintliga elljusspåret upprustas och får en kvalitetshöjning.

Förläng Kungsleden till Kittelfjäll och vidare genom kommunen.

4.3.4 Flyg

De två olika företag som bedriver helikopterflyg i Kittelfjäll idag vill ha kvar sina befintliga landningsplatser.

Flygplatsen i Vilhelmina förbättras med en längre landningsbana för att kunna ta ner större flygplan. Begränsningar gällande vilka flygplanstyper som kan landa råder idag.

Ett alternativ till Vilhelmina flygplats kan vara flygplatsen i Gunnarn.

4.3.5 Skola/Förskola

En förskola öppnas med egen skidbacke. Skola inryms i samma lokaler.

4.3.6 Servicecenter/läkarstation

Ett servicecenter anläggs med syfte att fungera som turistbyrå, bokningscentral, busstation och taxistation. Där finns också bankomat, post, och bibliotek.

I anslutning till servicecentret inrättas en läkarstation/vårdcentral där bemanningen anpassas efter säsongens behov.

4. Visionen, forts.

4.3.7 Butiker

Shoppingcenter anläggs i förbindelse med servicecentret.

Butiksutbudet innefattar:

- Mataffär
- Kläd- och sportaffär
- Apotek
- Systembolag
- Bageri/Café
- Internetcafé
- Delikatessaffär (kantareller, röding, renkött etc.)
- Restaurang
- Återvinningscentral

4.3.8 Hotell och restauranger

Nytt högklassigt hotell uppförs för att kunna bemöta det klientel som önskar mer än vad som idag kan erbjudas.

Fler restauranger med ett mer varierat utbud för att kunna tillgodose fler smaker och plånböcker.

4.3.9 Lifftar/Toppstuga

Fler liftar byggs och då i form av sitt- eller kabinlift. Anslutningsliftar från Vojmån upp till liftarna på ovasidan Sagavägen anordnas. På så sätt kan boende nedanför Sagavägen lätt ta sig till och från utförsåknings.

Nya liftar byggs västerut med ett kraftigt utökat skidområde som följd.

Servering/raststuga byggs i närheten av toppstationen för en ny sittlift/kabin upp till Sadeln.

4.3.10 Vatten och avlopp

En utbyggnad av avloppsreningsverket är nödvändig för den ökade belastningen. Den grovrens som finns räcker väl till och behöver ej byggas ut. Den kommer då att även fortsättningsvis ligga kvar där den ligger idag.

Antalet öppna sedimenteringsbassänger måste dock utökas. Dessa skall i möjligaste mån förläggas där de har minst påverkan på den tänkta exploateringen. Förhandling med kommun sker i frågan.

4.3.11 Slätterängar

I möjligaste mån skall byn gemensamt verka för att behålla slätterängarna. De måste i så fall slås en gång per år.

4.4 Aktiviteter/Äventyr

4.4.1 Vinteraktiviteter

4.4.1.1 Skidåkning

Utförsåkning kommer att vara dominerande. Kittelfjälls offpistskidåkning är högt rankad i Sverige och med lift upp på Sadeln kommer den att bli än bättre. Underhåll av pister förbättras och utveckling av fler aktiviteter för barn sker.

Helikopterskidåknings utvecklas med alternativa retursätt (skoter- eller vesseltolkning, stighudar) för att minska belastningen på miljön.

Befintliga elljusspår upprustas för längdskidåkning. Bra kvalitet på spåren säkerställs. Tydlig skyltning anordnas.

Turskidåkning längs leder och fritt på fjället underlättas genom tydlig skyltning och bra kartor. Tillgänglighet till raststugor säkerställs.

4.4.1.2 Skoter

Norr om Kittelfjäll är det fritt att köra skoter. Detta gäller dock ej Kittelfjälls båda sidor. Söder om Kittelfjäll får endast skotertrafik ske på utmärkta leder.

Skoterleder skyltas bättre och pistas/underhålls mer frekvent. Nya broar över Vojmån underlättar för passage.

Vid uthyrning av skotrar underrättas de som hyr om vilka regler som gäller. En karta över skoterlederna medföljer.

Guidade turer kan erbjudas med olika alternativ och eventuell övernattnings på fjället eller i någon närliggande ort.

4.4.1.3 Isklättring, skärmflyg, ridning

Kurser i isklättring erbjuds i närheten av Kittelfjäll.

Skärmflygning kan ske med start från Sadeln eller annan plats på fjället. Landningsplats inne i byn anordnas i närhet till lift.

Guidade turer till häst kan göras. Allt från dagsturer till veckostrapatser. Kurser finns anpassade till både nybörjare och de mer rutinerade.

4.4.1.4 Jakt och fiske

Guidade fisketurer anordnas. Olika transportsätt erbjuds i form av skidor, skoter, vessla och helikopter.

Jakt på fjällripa och toppfågeljakt (orre och tjäder) kan bedrivas med eller utan guide.

Längre turer med övernattnings på fjället kan anordnas.

4.4.2 Sommaraktiviteter

4.4.2.1 Sportaktiviteter

Att under sommarhalvåret ta liften upp till Sadeln för att sedan ta sig ned på cykeln kommer att vara en adrenalinberikande upplevelse även för de mest rutinerade. Detsamma kommer att gälla för den långa klättringen uppför Borkafjällets lodräta vägg för att sedan återvända till byn via skärmflyg.

4.4.2.2 Fjällvandring

Väl underhållna leder och rast- och övernattningsstugor i området kommer att skapa goda förutsättningar för långa vandringar till fots eller till häst. Möjlighet att välja mellan guidade turer eller att själv leta sig fram med hjälp av bra kartor.

Möjligt att uppleva högfjällsterräng på ett lättare sätt genom att ta stolsliften upp på Sadeln för att därifrån göra kortare strapatser längs kammen eller tillbaka ner till byn.

4.4.2.3 Natur och kultur

Möjlighet att delta i några av den traditionella rennäringens arbeten och samtidigt uppleva den samiska kulturen på nära håll. Smaka på fjällvärdens delikatesser.

4.4.2.4 Övrigt

Kombinera fiske och vandring med att paddla kanot en del av vägen. Alternativt hyra kanot för en kväll och glida runt Borkasjön i kvällssolen.

Utmana kompisgänget i fjällorientering.

4.4.3 Höstaktiviteter

Jakt- och fiskeaktiviteter i olika former. Guidade veckoturer eller köp jaktkort och gör dagsutflykter. Hyr båt eller kanot och gör fisketurer på någon av sjöarna.

Ge dig ut och plocka bär och svamp. Gå en kurs och lär dig mer eller ta en rofylld promenad i naturen på egen hand.

Njut av lugnet och beundra den färgsprakande förändringen innan vinterskruden kommer.

4.4.4 Året runt

Sportcenter med gym, simhall, spa, massage, bowlinghall etc. anläggs centralt beläget i byn.

Kursverksamhet byggs upp med varierande tema så som skidåkning, lavinkunskap, skoterkörning, överlevnad, fiske, jakt, matlagning etc.

Livemusik (rock) skall finnas tillgängligt både i pubmiljö och som konsertvariant.

Restauranger med god och varierad mat skall finnas. Ungdomsdisco arrangeras.

4.5 Förening för samarbete och utveckling

Samarbete främjar utveckling och välbefinnande. Det har vi lärt oss av historien. Kittelfjälls invånare och näringsidkare träffas regelbundet för att sätta upp gemensamma mål för att göra Kittelfjäll till det naturliga valet av semesterort oavsett årstid.

5. Miljö och klimatförändringar

Människor blir mer och mer miljömedvetna. Detta påverkar självklart valet av semester och var denna skall läggas. Resande till och från Kittelfjäll skall kunna ske med liten miljöpåverkan och vistelsen i sig skall vara miljövänlig.

Ekoturismen växer kraftigt och många är beredda att betala dyrt för att delta. Hur kan Kittelfjäll dra nytta av detta?

Klimatförändringar påverkar väder och snötillgången i Europa. Hur påverkar detta Kittelfjäll? Den direkta aspekten, med kortare vintrar och mer nederbörd som minskar antalet möjliga skiddagar. Den indirekta aspekten, med minskade möjligheter till vintersemester nere på kontinenten vilket kanske gör att fler letar sig till Kittelfjäll.

6. Deltagare

Vi är några av de som arbetat fram visionsplanen "Kittelfjäll i Europa":

- Anna-Maria Fjellström
- Lars Pider Petersson
- Thorvald Skoglund
- Per Einar Sällvin
- Tomas Nyberg
- Lina Rasmusson
- Bosse Sjögrund
- Mikael Hansson
- Dan Forslund
- Jan Forsgren
- Eva Helsén
- Mattias Ekenbro

